

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder. Izjemi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Atentat na slovenske poslance v tržaškem dež. zboru.

Italijanska kultura je velika in slavna, ali vzlic temu je še mnogo Italijanov, kateri se od nje niso ničesar naučili, katerih kultura ni izobrazila in ublažila. Mej tiste, ki italijanske kulture niti ne poznajo in ki se od nje ničesar niso naučili, spadajo tržaški Italijani. Ti so vkljubu italijanski kulturi tako surovi, neomikani in podivjani, kakor pripadniki kakega barbarskega naroda, samo da ti niso tako demoralizirani kakor tržaški Italijani.

V zadnji seji dež. zbora tržaškega so Italijani na nepozaben način dokazali svojo surovost in svoje, iz barbarstva in neomikanosti izvirajoče nespoštovanje parlamentarizma.

Atentati, katere so uprizorili proti slovenskim poslancem, tej malenkostni minoriteti v dež. zboru tržaškem, morajo vsakega omikanega človeka, naj je Slovan ali Italijan, navdati z indignacijo in ni se čuditi, če premene slovensko nasprotstvo proti Italijanom v sovraštvo.

Slovenska manjšina v tržaškem dež. zboru se je vedno borila samo z argumenti razuma in prava svoja načela in potrebe slovenskega prebivalstva, Italijani pa so jo zavračali vedno z brutalnimi nasilji. kakršna je možno uporabljati samo pri nas, ker se pravica čisto nič ne spoštuje.

Ta nasilstva so kronali Italijani v sredo z brezprimernimi škandali, katerim je dalo povod to, da se je posl. Nabergoj poslužil pristojne mu pravice in prišel v dež. zbor.

Galerijski občinstvo, zajedno z italijanskimi poslanci, ni samo proti Nabergoevi navzočnosti demonstrovalo, na galeriji zbrani cvet tržaškega lahonstva ni le zagnal strahovitega hrupa, ampak je vse slovenske poslance psoval, nanje pljuval in metal nanje razne reči, ter ni odnehal niti potem, ko se je Nabergoj udal nasilstvu in zapustil dvorano, tako, da se je morala seja zaključiti.

Dogodbe v tržaškem deželnem zboru morajo vsacega Slovenca napolniti z ogorčenjem. Slovenski

poslanci so izvajali konsekvence in so izstopili iz dež. zbora ter svoj sklep naznanili ministerskemu predsedniku z naslednjo brzojavko:

„Na današnje otvoritveno sejo deželnega zbora so došli podpisani slovenski poslanci. O prihodu poslanca Nabergoja je nastal na galeriji peklenški spektakel. Ko so italijanski poslanci zapustili dvorano, so jeli v navzočnosti pasivnega vladnega zastopnika z galerije metati različne predmete, mej temi celo okvirje od oken, na p. dpisane, in so na tem načinom spravljali v nevarnost njihovo življenje. Protestujoči proti takemu barbaričnemu in od deželnega glavarja dopuščanemu postopanju izjavljajo podpisani, da se v bodoče ne bodo udeleževali seji deželnega zbora in mestnega sveta. — Ivan Nabergoj, Ivan Goriup, Alojzij Goriup, Fran Dollenz, Fran Kosec, Ivan Marija Vatovec.“

Pri tem škandalu, ki so ga Italijani vprizorili, je značilno zlasti dvoje, postopanje italijanskih poslancev in postopanje deželnega glavarja. Galerijski svojati se ni čuditi in radi nje ni vredno izgubljati besed.

Nečuvstvo pa je, da so italijanski poslanci fraternizirali z galerijo, da so s pestmi žugali svojim slovenskim tovarišem, a najnečuvnejše je, de je deželni glavar mirno in ravnodušno gledal, kar se je godilo.

Deželni glavar je dajal galerijski svojati potuho in je skrivec brigantov na galeriji, ker ni dal galerije izprazniti niti tedaj, ko so Lah pljuvali na slovenske poslance in metal nanje polena, ker ni ukazal nasilstva, ampak jim dal časa, odnesti pete. Glavar tudi še potem ni storil svoje dolžnosti, ko je bil odšel Nabergoj iz dvorane in je dal galerijo izprazniti šele na prigovarjanje vladnega zastopnika.

Ako bi se kaj takega zgodilo Nemcem v Ljubljani ali v Pragi, bi vlada takoj razpustila deželni zbor in bi dotičnega glavarja nikdar več ne postavila na glavarsko mesto. V Trstu se to prav go

tovo ne zgodi. Vladni organi se trudijo, prikriti resnico o tržaških dogodbah in niti najmanjšega dvoma ni, da vlada še prsta ne bo ganila, da dobi slovenski narod za storjeno mu krvavo žalitev primerno zadoščenje. Justitia fundamētum regnorum je pač zapisano nad cesarskim dvorcem, v življenju pa za nas Slovence ni pravice!

Goriški deželni zbor.

Iz Gorice, 29. decembra.

Prva seja deželnega zbora, katere se je udeležil tudi knezoškof, nam je prinesla vladno predlogo glede dež. šolskega zaloga.

Sejo je otvoril dež. glavar grof Fran Coronini z običnim nagovorom, v katerem je pozivljaj poslance k skupnemu novemu delovanju, rekši, naj pozabijo stare rekrimiacije. Isto je na kratko povedal tudi v slovenskem jeziku in potem zaklical cesarju trikrat evviva in živio.

Vladni zastopnik okrajni glavar Bosizio je prebral cesarjevo sporočilo najprej v italijanskem, potem v slovenskem jeziku. V cesarjevem sporočilu, ki je odgovor na udanostno adreso, se pozivljajo poslanci k skupnemu delovanju na podlagi jednakopravnosti in pravičnosti za gmetni blagor cele dežele.

Deželni glavar je povedal, da je na dnevnem redu vladna predloga o ustanovitvi dež. šolskega zaloga ter je nasvetoval, naj se po običaju ta predloga odkaze odseku sedmorice.

Dež. glavarja namestnik dr. Gregorčič je nasvetoval, naj se to predlogo smatra za nujno in naj se začne takoj o njej razpravljati, ako pa temu dež. zbor ne pritrdi, naj se voli odslek, ki pa naj o predlogi poroča najkasneje v desetih dneh, to je do 7. januarja, a če bi bilo zasedanje mej tem zaključeno, v prvi seji bodočega zasedanja.

Vodja laških poslancev dr. Pajer je rekel, da opravišnik ne dopušta o tej predlogi kaj sklepati, ker morajo poslanci vsaj 24 ur predlogo v rokah imeti, saj ne vedo, zakaj se gre. Izjavil je, da bode

LISTEK.

Proti severu.

Iz popotnega dnevnika. — Pisal dr. Fran Krajec.

III.

(Konec.)

O „Uraniji“, ki ima jedino hibo, da je namreč vstopnina predraga za širje mase, so vsak dan popularna predavanja, zvešana s poskusi in velikimi svetlopisi, o elektrotehniki, tehnologiji, vsakdanjega življenja, astronomiji itd. Prisostvoval sem predavanju dra. Götza „o praveku človeškem“; tudi sliko iz „Krajin“-a, kakor je govornik našo ljubo Kranjsko imenoval, sem videl. Predavanje je bilo podučno in priprosto, samo jedno mi ni ugajalo: moderni dogmatizem; Laplace-ovo teorijo o postanku svetov in Darwinovo o izvoru človeškem (v Hückelovem duhu) je smatral za matematično izvestno istino. Pensijonovan profesor poleg mene je bil radi tega jako nevoljen; „od kod pa so ti prvi plinovi molekuli?“ vprašal me je mej odmorom; „od kod prva živa tvorna stánica?“ „To Bog ve,“ odgovoril sem mu, na kar je pristavil: „To je to; naj se pa apodiktčno ne govori, o čemur se nič pravega ne ve.“

Opomniti mi je, da so po predavanjih ekskurzije v tovarne za plin, porcelan, sveče, milo, steklo, pivo itd. Kar mi je pa še posebej prijalo, so poskuševalnice. Tu napraviš lahko na najpriprostejši

način, po poleg naznačenem predpisu, fizikaličen ali kemičen eksperiment: tu lahko zaženeš parni ali električni motor s celimi „vagony“, proizvedeš elektriko, razkrojiš vodo, opašaš v spektroskopu Frauenhoferjeve črte itd. Tako se lahko in konkretno seznaniš z moderno prirodno vedo, katero po naših šolah nerodno vtepaajo v mlade glave. Dečke in deklice sem z veseljem gledal, kako so podobne poskuse spretno narejali.

London jedini baje ima še takov zavod kakor je ta „Uranija“. —

Za izobrazbo ljudstva skrbijo izvrstno cene in z mnogimi časopisi založene čitalnice (Volkslesehallen).

Židovsko pleme ima, kakor po celem svetu, tudi v Berlinu velikansko premoč: prve trgovine so v njih rokah; in v sredi mesta, na največjih trgih, imajo svoja skladišča Mandelbaum in Grünzweigi.

Pač čudno.

Židi, ki se še vedno smatrajo za izvoljene mej narodi, kakor v starem zakonu, ki namen svojega zemeljskega bivanja tudi še vedno na tem svetu iščejo, ki uživajo slasti tega sveta, dasi v obče razumno, pa vender do kolikor možno velike mere, brez kakove askeze, oni so dandanes prvi gospodarji sveta. Nemci zalagajo celo Evropo z reprezentativnimi, Židi pa s pravimi vladarji: kapitalistič-

nimi gospodarji. Ves svet se Ždom klanja, in celo sv. oče, papež Leon XIII. ima naloženih 20 milijonov pri Rothschildu v Londonu (gl. „Zeit“ 5 sveč. t. I.). Arijcem ne bo drugega ostalo kakor: ali se poprijeti židovskih principov in židovske agilnosti po onem znanem „klin s klinom“, ali pa vse Žide poslati v Palestino; — to je židovski in ob jednem, kakor pravi Glagen, socijalni problem.

Kar se nas Slovencev tiče, še par besedij. Govoril sem z nekim izobraženim invalidom, ki je bil v avstrijski in francoski vojski, v koji poslednji je bil močno ranjen; nanesel je razgovor na naše planinske dežele, posebno na Štajersko.

„Tu je hudega boja mej Nemci in Slovenci,“ dejal sem.

„Wa as?“ zakriči in ves zardí od razburjenja; „na Štajerskem ni Slovencev; Štajerska je nemška!“

Komaj sem ga pomiril...

Posetil sem znanega socijalnega političarja in narodno gospodarskega avtorja, kojega v Avstriji visoko spoštujejo vseučilišni profesorji. Mej drugim stavil mi je to vprašanje: „Zakaj nimate Slovenci s Hrvati in Srbi jednega kužizavnega jezika? To mi je nerazumljivo.“

Odgovoril sem mu, kolikor se odgovoriti da...; najrajši bi bil rekel, da je meni tudi nerazumljivo.

* * *

njegova stranka glasovala proti obema deloma Gregorčičevega predloga, če bi se pa prvi del vzprejel, tedaj zapusté laški poslanci dvorano.

Posl. dr. Thuma je rekel, da vladni predlog ni nov, in da je dr. Pajerju že znan 30 let, a dr. Pajer ima proti njemu vedno iste izgovore. Slovenci vedó da, če pride predlog v odsek, je s tem pokopan, kakor po navadi želijo pa nujne in javne obravnave, zato priporoča predlog dr. Gregorčiča.

Na to je dr. Pajer odgovoril z neslanimi šalami, češ, da pred 30 leti je bil dr. Thuma še otrok, in da državni šolski zakon obstoji šele od l. 1869. Povdarjal je na novo, da se mora vladni predlog resno preštudirati, ker nalaga Italijarom neprimerna bremena.

Dr. Gregorčič je Pajerju odgovoril, da opravilo ni za k.o.n. Zbornica si ga je sama dala in ga torej lahko premeni. Zato ni pomisleka proti nujnosti, saj se ne nasvetuje, da bi se meralo že danes vse preiskati in narediti sklep, ampak to naj se zgodi v naslednjih dneh, potem ko se dobé pojasnila od dež. blagajnika.

Pri glasovanju je bil z 11 proti 10 glasom sprejet drugi del Gregorčičevega predloga, na kar se je volil odsek. Izvoljeni so bili najprej trije Italijani in trije Slovenci. Glasovanja za četrtega se je udeležil tudi dež. glavar in je bilo torej jednako glasov za dr. Verze gnassija in prof. Barbuča.

Glavar zvije na to listka s tema imenoma, jih vrže v žaro, sam pomeša in izvleče list dr. Verze gnassija. Tako so v odseku štirje Italijani in trije Slovenci.

Ni znano, ali bo pred 7. januarjem še kaka seja. Močno se govori, da misli dež. glavar odstopiti. Nadomestovati ga mora dr. Gregorčič, vsled česar bi — ker bo knez nadškof stal na strani Slovencev — postalo razmerje glasov jednako. V tem slučaju prepredijo Italijani lahko ves načrt. Treba jim je samo zapustiti dvorano in dež. zbor ni več sklepčen.

V Ljubljani, 30. decembra.

Čehi so s cesarjevim reskriptom na deželne zbore skrajno nezadovoljni. „Narodni Listy“ pišejo: Vsebinsko tega sporočila, ki nosi podpis grofa Thuna, treba smatrati za vladni akt, in mi izpolnimo le svojo dolžnost, ako javno izpovemo, da je češki narod z vsebino sporočila nezadovoljen. O l. 1861 ni doživel češki narod pri otvoritvi deželnega zbora tolikega razočaranja. Sporočilo niti ne omenja niti razširitve deželne avtonomije niti državno pravnega stališča češkega kraljestva. Ali naj češki narod zato morda misli, da so njegove pravične nadeje puhle? Ali se morda misli, da se češki narod po včerajšnjem sporočilu ne more zjediniti ter se odločiti, li ni bolje začeti tudi obstrukcijo? Bilo bi boljše, ako bi se deželni zbor ne bil tvoril z nobenim sporočilom. Thun je izgubil s tem sporočilom pri Čehih vse zaupanje, in položaj se je v politiki bistveno izpremenil. Vlada je dala s tem sporočilom Nemcem garancijo, da se ne bo zgodilo nič proti njim. Odgovor bo kratek! Tudi „Politik“ piše, da so Čehi v svojih nadah kruto varani in britko

V Draždanah sem obiskal morda največjo politično-gospodarsko knjižnico „Gehe Stifung“, kojoj je ustanovil veletržec Gehe, kateri je bil siromašno začel svojo karijero, a si je po svoji marljivosti in razumnosti nadobil premoženja nad dva milj. mark, koje je uporabil za ustanovo; ta ima namen „širiti javno izobrazbo in dvigniti javni blagostan“ z narodno-gospodarskimi predavanji in z veliko knjižnico ter čitalnico. G. ravnatelj dr. P. je bil toliko prijazen, da mi je vse prostore sam razkazal. Rekel je, da hodijo učenjaki iz vsega sveta tja študovati; ni čuda: saj vse tam dobiš, kar proizvaja znanstvena literatura v strokah gospodarskih, statističnih, socijalnih, higijenskih itd. zlasti v Nemčiji, Avstriji, Angliji, Franciji, pa tudi drugod.

Na potu nazaj sem bil — vozim se v III. razredu ne samo iz štedljivosti, ampak radi zanimivosti — v družbi delavcev, vračajočih se iz Amerike. Govorili so madjarski; jeden je umel nemški in je z menoj začel razgovor; potrjal je, da so vsi tovariši Madjari.

„Zakaj pa ona dva nič ne pregovorita?“ pokazal sem na dve ponižni dušici, ki sta molčali ves čas.

„Ne umete madjarski, odgovori.

„Kje sta pa doma?“ vprašam.

„Iz južne Madjarske,“ reče Madjar.

razočarani, ter pozivlja poslance, naj jim bo to razočaranje samo v spodbudo, da so delavnejši. Takoj po končanih parlamentarnih počitnicah pa naj se domenijo z drugimi desničarskimi strankami glede bodočega postopanja.

Kriza na Ogerskem. V parlamentu so se izgreli ponovili. Afera Banffy-Horanszky daje opoziciji vedno nov povod, da napada vlado, in v poslednji seji je mogel Banffy le po hudem boju staroste-predsednika z opozicijo govoriti. Izjavil je znova, da ni nikdar lagal — kar se mu obita glede Horanszkega — ampak bil vedno odkritosrčen. Končno je izjavil, da se manjšini nikdar ne uda.

Sad palestinskega potovanja Viljema II. Sultan je dovolil koncesijo za nemško luko v Haidar paši, ki bo v zvezi z anatolsko železnico. Francoski ugovori niso pomagali nič. Nemška družba anatolske železnice je imela ondi sicer že doslej malo luko, ki pa je bila prav majhna in le za male parnike. Ta luka pa se bo sedaj razširila in utrdila. Haidar-paša leži na severni obali Sirije nasproti Carigrada. Anatolska železnica je dovažala mej grško-turško vojno vojake iz Sirije ter ima prav ugodne trgovinske zveze.

V Filipinskih vodah se vojna — vzlic v Parizu sklenjenemu miru — nadaljuje. Tagali so oblegali dolgo časa glavno luko otoka Visaya, Iloilo, in vroč boj je divjal za to mesto. Tagali so ga naskočili trikrat ter vdrli vzlic štirim topom in španskim ladijam v utrdbo. Iz Madrida se poroča, da je general Montero Rios, španski poveljnik, zapustil Iloilo ter izročil varstvo španskih interesov nemškemu konzulu. V to svrbo je odplula iz Hongkonga že nemška bojna ladja v Iloilo. Amerikanci pa se ne mešajo v te boje.

Kdo bo rešitelj Francije? Tako vprašuje stari vodja imperijalistov, Pavel de Cassagnac v „Aut rité“. Bonapartisti, piše Cassagnac se ozirajo za Napoleonom, rojalisti za Filipom, nacionalisti pa za sabljó sploh. Z malimi izjemami pa je vsakdo tega mnenja, da se treba zbrati okoli prvega moža, ki bi hotel odločno nastopiti. Drugače ne more biti več, kajti vse razpada in se ruši, in za grozo državljanske vojne bodo sledile katastrofe vojne z inozemstvom, ako se ne napravi prej red. Pretendent, ki gleda še nadalje brezupne prizore v Franciji, izgubi vse pristaše, kateri so se zdaj že skoraj 30 let kompromitirali. Sam se ne upa storiti ničesar. Lepo je pisati pisma ter odgovarjati brzojavno na govore izvestnih somišljenikov, katerim zadoščajo gesla. Toda to se je že obrabilo in sedaj treba nastopiti ali napraviti prostor drugemu. Imperijalisti na južnem zahodu mislijo tako, poznani pa tudi pariške komiteje, ki so istega mnenja ter so radi lenobe pretendenta ogorčeni. — Tako naravnost ni prijel še nihče bonapartističnega pretendenta princa Viktorja, in na dvoru vojvode Filipa Orleanskega so tega prav veseli.

Vodovod mesta Kranja.

(Konec.)

Glede prekoračenja stroškov pristavimo tu samo še, da so prekoračenja pri zajetju studencev

„Odkod?“

„Iz — Ljubljane.“

„Torej sta vidva Slovenca?“ rečem onima v slovenščini, in z veseljem sta mi pritrdila; kramljali smo po domače.

Jeden z njiju — blizu Vrhnike doma — bil je 5 let v Ameriki, ima doma ženo in deco, prihranil si je baje blizu 2000 gld., a ima potrto nogo siromak; drugi — nekje od Poljan — bil je tretjič onkraj morja, takrat 2 leti, denarja mu najbrž ni dosti ostalo; nobeden z njiju pa ni znal drugega jezika, kakor „kranjski“, niti pisati niti čitati ne!

Pripovedovala sta mi svoje trpljenje, svoje nezgode na potovanju, jez la sta se, da ameriški denar v Nemčiji „nič ne velja“ — ker nista namreč ob pravem času menjala, sta morala pošteno stradati, in ko sta v Draždanah stoprv menjala, ju je najbrž dotičnik ukanil — in sta mi bila hvaležna, da sem njima na nemško avstrijski meji preskrbel „cesarskega denarja“.

Obžalovala sta naposled, da se nisem mogel z njima do Ljubljane voziti; moral sem namreč dalje v svet, in kar sem še zanimivega doživel, nisem danes*) več volja, povedati cenjenim čitateljem.

*) Prosimo, prihodje leto!

Uredništvo.

jako redka, pač pa so običajna pri talnih vodah, ker se pri kopanju vodnjaka nikdar ne ve, ob kakšen svet se trči, se li sploh pride po vode in ali se ne bo morebiti moral rabiti dragi filter. V Kočevji je n. pr. ravno tisti podzemeljski rov zelo drag bil, ki se je nepričakovano moral kopati. Potem pa je v Kočevji tudi še elektrarna, in marsikaj skupnih naprav se je delo na rovaš vodovoda, namesto na obe napravi. Zato so se pa tudi strokovnjaki, ki so pregledali stroškovnik načrta delniške družbe, soglasno izrekli, da je nastavljena svota 54.000 gld. veliko premala, in da bi trebalo najmanj še 30.000 gld., da bi torej ta vodovod stal 84.000 gld. Pri tem pa še niso upoštevani stroški za bencinov motor, o katerem pisec sam trdi, da bi moral biti, in upoštevana tudi ni rezervna pumpa, ki bi se skoraj gotovo morala kupiti.

Da je 1 gld. 60 kr. od tekočega metra za kopanje cevne rova veliko prenizka cena, to hoče pisec dokazati z laboro, katere je za pol metra pod površjem in katero bo treba streljati. Ali da po načrtu nima vodovod iti po labori sredi njiv in travnikov, ampak ob glavni cesti, katere je nastala in večinoma višje leži nego svet okoli, to je pisec deveta briga. Zato pa je 1 gld. 60 kr. res visoko računjeno, in prepričani smo, da bo pri svojem razpisu tega dela g. Pavšlar prvi, ki ga bo prevzel še za znatno nižjo ceno. Ali res ne bi mogel jeden delavec za 80 kr. v jednom dnevu razkopati pol tekočega metra nastute ceste?

Končno naj kratko omenimo še jedno dubovitost, ki je posebno značilna za popolno konfuznost „Pojasnili“. Na strani 7 se pripoveduje, kako malo vode da ima Čemšenikarjev studenec, na strani 9 pa stoji beseda, da je isti studenec „izmej vseh pritokov Kokriških najbolj stalen“, in da je „vsem podjetnikom, kateri si prilastujejo kako pravico do njega, gotovo ne malo pri srcu“. Seveda, jedenkrat premalo vode, drugikrat preveč — kakor se ravno potrebuje za „dokaz“.

Is s takimi „dokazi“ se „pojasnjuje“, da sedanji vodovodni odsek ni kos svoji nalogi, in da hočemo „pokopati mestno občino v dolgove!“ S takimi „dokazi“ je pisec seveda tudi neovrgljivo „dokazal“, da bi trebalo za Hraskega načrt celih 130.000 gld. več (kako je prišel do te svote, tega pač on sam ne ve). Kajpada 34.000 gold., kar bi stal mesto Hraskega vodovod, bi občino „pokopalo v dolgove“, 84.000 gld. kar bi stal vodovod po načrtu delniške družbe, pa bi se občini seveda — še poznalo ne!!

Konec.

Bodi dovolj! Saj „Pojasnili“ sama na sebniti tega niso zaslužila! Prijazni bralci, zdaj sprevidiš, s kakšnimi nasprotniki se moramo boriti. Neskončna nevednost se druži s še večjo hudočnostjo; obe pa prekaša najsmelejša drznost, s katero pisec razklada zdaj svojo nevednost, zdaj svojo hudobnost. Kakor besen bivol s svojima rogovoma, tako razmetava naročeni pisec vse, kar mu pride nasproti Zbegati ljudi, da ni vedó pri čem da so, in s tem morebiti prepričati tako vzvišeno plemenito delo, kakeršno bi bil Hraskega vodovod — to je pisec glavni namen, če obvisi še toliko nedolžne krvi na ljutih rogovih.

O pridi, pridi, duh spoznanja, in odpri oči tistim, ki so še udarjeni s slepoto!

C kr. deželna vlada in obč. svetnik dr. Hudnik pred kaz. sodiščem.

V seji obč. sveta ljubljanskega dne 29. nov. t. l. je obč. svet. dr. Hudnik na g. župana stavil sledečo interpelacijo:

Rekel je, da je iz dopisa deželne vlade glede ljudske kopeli in tržnice posnel obžalovanja vredno dejstvo, da dež. vlada ne ve niti za sklepe, ki so bili storjeni v proslavo cesarjevega jubileja in dež. vladi uradoma naznanjeni. Kaže se, da hoče dež. predsedništvo nekako z vrha komandirati in si prisvajati zasluge, ki ne gredo njemu, ampak obč. svetu. To je toliko čudnejše, ako se uvažuje, kako vlada sicer postopa. Govornik je rekel, da je iz zanesljivega vira izvedel, da se v pogodbi mej vlado in stavbinsko družbo glede zgradbe vladnega poslopja nahaja določba, da mora stavbenik pri zgradbi porabiti več tisoč štirjaskih metrov suhe šute od starih zrušenih hiš. To je toliko čudnejše, ker stavbni red v § 47. odst. 4 porabo takega materiala izrecno prepoveduje. Vlada čuva nad občino, da ne krši zakona, sama pa ga krši na tako eklatanten način. Z ozirom na to je govornik vprašal župana, če mu je ta slučaj znan in če hoče vlado opozoriti na to kršenje zakona.

Podžupan dr. vitez Bleiweis-Trsteniški je k tej interpelaciji pristavil: Da se je o tej stvari govorilo tudi že v deželnem zdravstvenem svetu, kjer se je konstatovalo, da takisto kakor pri vladnem poslopu se je postopalo tudi pri novi gimnaziji. Govornik je pojasnil, kako škodljiva je poraba šute in povedal, da je deželni zdravstveni svet prosil vlado, naj v prihodnje več tako ne postopa, ker tako postopati, se pravi, ne imeti pred očmi korist prebivalstva.

V seji obč. sveta dne 14. decembra t. l. je župan odgovoril na interpelacijo občinskega svetnika

Dalje v prilogi.

dra. Hudnika glede porabe šute od starega zidovja za nasip pri poslopju deželne vlade in nove gimnazije. Povedal je, da je iz specialnih pogojev razvidno, da je deželna vlada v nasprotju s § 47. stavb. reda ukazala rabiti šuto starih zidov pri vladnem poslopju in pri gimnaziji, veld česar se bo magistrat obrnil do vlade s zahtevo, naj skrbi, da se vsaj pri gimnaziji ne bo rabila stara šuta. Pri tej priliki se je pokazalo, da je tudi mestni stavbni urad rabil pri zgradbi poslopja meščanskega bolniškega zaklada staro šuto. To je tako lahko-miselno ravnanje, da odredi župan radi njega strogo preiskavo.

Na županov odgovor izjavil je obč. svet. dr. Hudnik:

Konstatujem iz tega odgovora, da je c. kr. deželna vlada res kršila zakon, kakor sem bil trdil v svoji interpelaciji, da je tedaj rušila zakon ona oblast, ki je v prvi vrsti poklicana čuvati, da se zakon od nikogar ne ruši.

Izgovor c. kr. deželne vlade, da se je za nasipanje stropov in podstiranje podnic rabil deloma tudi sip, ki se napravlja sam ob sebi pri gradnji nove stavbe, je pa nonsens, kajti gotovo je in more to tudi nevesčak vedeti, da je tak sip svež, in se torej ne more uporabljati, ako je predpisan izsušen material za nasipanje.

V predstojem navedeno interpelacijo gosp. dr. M. Hudnika in njegov odgovor na županovo pojasnitev porabila je deželna vlada in je tožila gosp. dr. M. Hudnika zaradi prestopka po § 488. kaz. zak., češ, da jo je po krivem obdolžil nečastnega dejanja.

Kazenska razprava se je vršila dne t. l. Deželno vlado je zastopal c. kr. drž. pravd. namestnik gosp. dr. Smolej.

Na vprašanje sodnikovo ako se gosp. dr. M. Hudnik čuti krivega, odgovori sledijo, da ne.

Na tožbo samo pa je dal sledeči odgovor:

Poizvedel sem, da je deželna vlada, ko je glede zgradbe deželno vladnega poslopja v Ljubljani s kranjsko stavbinsko družbo stavbinsko pogodbo sklenila, vzela mej posebne pogoje tudi predpis po stavljem v § 24. te pogodbe, ki se tako glasi:

Der zur Beschüttung der Decken zu verwendende Mauerschutt muss vollkommen trocken, frei von Stein und Ziegeltrümmern sein und darf keine anderen fremden Bestandtheile, als Erde, Holz, Rohrabfälle, Gipsmörtel, etc. enthalten.

Der Unternehmer ist verpflichtet schon bei Zeiten das nothwendige Beschüttungsmaterial zu sichern und für dessen Trockenhaltung Sorge zu tragen.

Die Beschüttung der Oberböden darf erst dann vorgenommen werden, wenn von der Bauleitung unter Zuziehung des Ersten der Zimmermanns arbeiten die Trockenheit der Holzconstruction und des Mauerschuttes constatirt ist.

Ta §. govori o „Mauerschutt“ in vsakdo mora vedeti, da tak zidni sip vsebuje sip od starega poslopja. Ker sem že tudi za časa stavljenе interpelacije tudi že dobro vedel, da se je pri zgradbi deželnovladnega poslopja rabil tudi sip od starih poslopj, tedaj sem bil pač opravičen kot obč. svetnik v interesu javnosti staviti na gospoda župana vprašanje, če je vlada res tako protizakono postopala, in ne vem, kako naj sem se pregrešil zoper kazenski zakon, ako sem opozoril na suho dejstvo.

Ako sem pa potem, ko je gosp. župan v obč. seji dne 14. decembra t. l. na mojo interpelacijo odgovoril in podal nam spodaj navedena pojasnila, tedaj sem pa z vso opravičenostjo trdil, in to trdim še danes in bodem vedno trdil, da je c. kr. deželna vlada določila § 47. stavbinskega reda za mesto Ljubljano.

Vsled informacije, katero je dobil gosp. župan pri gosp. baronu Heinu, porabilo se je pri deželnem vladnem poslopju 40 kubičnih metrov sipa, katerega so pripeljali od podrttega deželnega dvorca, in še posebej dva voza nasipa, katerega so pripeljali od Redutnega poslopja.

Deželna vlada trdi sicer v svoji tožbi, da se je porabilo pri deželnem vladnem poslopju nekaj nad 800 kub. metrov onega sipa, ki se je od od padkov pri zidanju sproti napravil.

Soditi pa po dimenzijah navedenega poslopja, porabilo se je pač mnogo več nasipa, bodisi starega ali sproti dobljenega.

Glasom gospoda župana podanih informacij je pa deželna vlada tudi pri novem gimnazijskem poslopju rabila nasip od podrtih poslopj.

Vse to je pripoznal gospod deželni predsednik sam, kakor je gospod župan v odgovoru na mojo interpelacijo povedal.

Zgradbo gimnazijskega poslopja pa nadzoruje neposredno deželna vlada po nekem višjem inženirju.

Priznavam, da ste poročili v „Slovenskem Narodu“ bistveno resnični; vendar predlagam, da naj se rekvirujeta zapisnika občinskih sej z dne 29. novembra in 14. decembra t. l. in da se po vabi kot priča ljubljanski župan, gospod Ivan Hribar, ki bode zgoraj navedeno potrdil in posebno tudi okolnost, da se je tudi pri novi gimnaziji rabil sip od starih poslopj, in da se bode na tak način dobila prava podoba posebno iz seje obč. sveta s dne 14. decembra t. l.

Na vprašanje sodnikovo je pripoznal drž. pravdnika namestnik dr. Smolej, da je c. kr. deželna kranjska sklenila stavbinsko pogodbo glede deželno-vladnega poslopja in ne centralna vlada.

Gospod sodnik prebere potem besedilo § 47. stavbinskega reda za mesto Ljubljano:

„Stavbinskemu gospodarju je dano na prosto voljo, uporabljati stropje iz tramov, poprečnikov in stropnikov ali pa stropje, ki se upirajo na železno konstrukcijo.“

Kadar se izvolijo stropi iz tramov, tedaj morajo tramovi, merjeni na surovem zidovju, na obeh straneh po 0.15 m sezati v zid, na katerem leže; pri stropih iz tramov se morajo v najvišjem nadstropju čez tramove položiti najmanj 5 cm debeli plohi.

Vsi leseni stropi se morajo z ognja varnim nasipom od tal gorenjega nadstropja osamiti in zlasti oni pod streho biti tako močno narejeni, da se padcu močnih teles zadostno upirajo ter na drugi strani razširjanje ognja otežujejo ali popolnoma preprečujejo.

Za nasipanje gornjih stropov, kakor tudi za podstiranje podnic rabiti je sploh suh in čist material. Nasip od starih poslopj, naj si je žgan ali ne, je ravno tako izključen, kakor lahko vnamljive tvarine, kot žaganje in druge take stvari.

Obloki, ki počivajo naravnost na zidovih in vsi drugi obloki z večjimi razpetinami, so samo v kletih in v pritličnih prostorih dopuščeni in sicer z najmanj 1/4 obločne višine; vselej pa morajo biti opore z vezmi dobro zvezane.

Vodoravni obloki smejo se samo tedaj do puščati, če so po konstrukcijah, kakor so se že obnesle, projektovane. Te konstrukcije imajo se v črtežih detailirano poočiti. Obloki med traverzami se smejo tudi v zgornjih nadstropjih uporabljati, pri tem pa mora obločna višina znašati najmanj 1/8 razpetine in obločna polja morajo, kadar delajo zaporedno vrsto večje dolžine, biti med seboj in med opornimi zidovi zvezana s poteznimi vezmi. — Oblastvu je pridržano, da sme v posebnih slučajih ukazati uporabo Monnierjevih oblokov.

Kadar se oblastvu zdi potrebno v zavarovanje nosilnosti večjih ali posebno sestavljenih stropov narediti obremenilno poskušnjo, tedaj mora to določiti pri podelitvi stavbinskega dovolila ter naznaniti s koliko težo in kako je napraviti poskušnjo.“

Gospod obtožitelj predlaga, naj se zaslišita tudi nadzorovalna inženirja pri deželno-vladnem poslopju in pri novi gimnaziji, ter dotični polir, češ, da bodo te osebe razjasnile, kako se je glede nasipanja postopalo.

Gospod sodnik pa je zavrnil ta predlog, kakor tudi zgoraj navedeni predlog g. dr. M. Hudnika.

Po tem je gosp. dr. M. Hudnik predložil prepis zapisnika seje obč. sveta z dne 14. decembra t. l. kolikor se ta zapisnik tiče zadevne interpelacije in nje pojasnitve.

To pojasnilo slove:

Župan Hribar pravi, da je bil danes pri gospodu deželnemu predsedniku, kateri mu je posodil stavbne pogoje za novo vladno poslopje. § 24 teh pogojev izrecno določa, da se sme rabiti za stropje le popolnoma suh in čist nasip. Vkljub predpisom § 47. stavbnege reda pa se je rabil za nasipanje stropov omenjenega poslopja material od starih podrtih poslopj. Gospod deželni predsednik je sicer trdil, da se je večina nasipa izvršila s sipom, ki se je dobival sproti pri gradnji poslopja deželne vlade, priznal pa je, da se je črca 40 m³ sipa pripeljalo od podrttega deželnega dvorca in dva voza od redutnega poslopja. Daljno dobivanje sipe pri redutnem poslopju je mestni nadinženir Duffé zabranil, češ, da se bode rabil pri novem kresijskem poslopju za nasipanje stropov.

Iz povedanega je tedaj razvidno, da se pri vladnem poslopju v tem oziru ni postopalo popolnoma v smislu predpisov stavbnege reda in župan obljubljuje, da bode takoj storil potrebne korake, da se tudi pri novi gimnaziji ne bode postopalo več tako.

Gospod sodnik sklene potem dokazovanje.

Drž. pravdnika namestnik predlaga, da naj se gosp. dr. M. Hudnik obsodi zaradi prestopka po § 488. kaz. zak., ker je deželno vlado po krivem obdolžil nečastnega dejanja, ker ji je v obč. svetu očital, da se postopala proti § 47. stavbinskega reda za mesto Ljubljano, in da je torej kršila zakon.

Ta svoj predlog utemeljuje s trditvijo deželne vlade, češ, da ni ona nadzorovala stavbe deželno-vladnega poslopja marveč c. kr. stavbinsko vodstvo, ki je podrejeno ministerstvu za notranje stvari; da torej ne zadeva nje krivda, ako se je pri tej zgradbi nepravilno postopalo.

Končni svoj zagovor utemeljuje gosp. dr. M. Hudnik nekako takole:

Očital sem vadi v svoji interpelaciji, da je v stavbinsko pogodbo vzela protizakonito določilo v nje §. 24.

Dokazal sem pa sedaj, da ni ostalo samo pri tem, nezakonitem določilu, marveč da se je pri deželno vladnem poslopju po lastnem pripoznanju gosp. barona Heina porabilo najmanj 40 kub. metrov od podrttega dež. dvorca in dva voza nasipa od podr-

ttega redutnega poslopja, tedaj naravnost proti določbi §. 47. stavbinskega reda za Ljubljano, ki predpisuje, da je pri zgradbi novih poslopj nasip od starih poslopj, naj si je žgan ali ne, na vsak način izključen. Deželna vlada se izgovarja, da je za to postopanje odgovorno neposredno ministerstvu podrejeno c. kr. stavbinsko vodstvo. Toda deželna vlada je vendar stavbinska oblast prve stopnje glede vladnih poslopj, in mora kot taka čuvati, da se pri stavbah vladnih poslopj ne krši obstoječi stavbinski red.

Ne glede na to svojo lastnost pa je imela deželna vlada kot taka, dolžnost opozoriti c. kr. stavbinsko vodstvo na za Ljubljano veljavni stavbinski red.

Deželna vlada tedaj ne more zvaliti vse odgovornosti na c. kr. stavbinsko vodstvo, ker je ona če ne več pa vsaj sokriva, da se je pri zgradbi deželnovladnega poslopja kršil stavbinski red za mesto Ljubljano. Po vsej pravici sem torej kot obč. svetnik, torej ne kot privatna oseba, grajal postopanje deželne vlade.

Kot obč. svetniku mi pa še posebej ni bilo treba iskati subtilne razlike med c. kr. deželno vlado in pa med c. kr. stavbinskim vodstvom.

Moja interpelacija z dne 29. novembra t. l. je bila torej utemeljena in opravičena, ter sem se z njo tem manj pregrešil proti kaz. zakoniku, ker sem jo stavil kot obč. svetnik, torej le v javnem interesu.

Ravno tako utemeljena in upravičena je pa moja izjava v seji z dne 14. decembra t. l., ko je gospod župan na mojo interpelacijo odgovoril. Takrat povedal je gospod župan, da je deželna vlada rabila sip od starih poslopj tudi pri novem gimnazijskem poslopju.

Pri tej zgradbi se pa deželna vlada ne more izgovarjati na kakšno c. kr. stavbinsko vodstvo, ker jo neposredno sama po enem svojih inženirjev nadzoruje.

Zatorej sem trdil, in to ponavljam še danes, da je vlada kršila §. 47. stavbinskega reda za mesto Ljubljano, in je torej postopala protizakonito.

Predlagam torej, ker sem vse svoje trditve dokazal, da se obtožitelja predlogu ne ugodi.

Gospod sodnik pa je vkljub temu spoznal, da je gospod dr. M. Hudnik c. kr. deželno vlado na časti razžalil in ga obsodil na globo 40 gld., češ, 1. da je glede nadzorstva pri deželnovladnem poslopju odgovorno c. kr. stavbinsko vodstvo oziroma glede stavbinsko-policijskih nedostatkov kranjske stavbinske družbe, in da ni izkazano, ako izvira pri deželnovladnem poslopju porabljeni stari sip le od podrtih starih hiš, ker je tudi mogoče, da se je dotični sip dobil od zidov, ki niso bili v neposredni zvezi s stanovanji.

Gospod dr. M. Hudnik je proti tej razsodbi takoj oglašil priziv zaradi krivde in kazni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. decembra.

— (Zmaga pravice.) Boj za ravnopravnost slovenskega jezika pri nadsodišču v Gradcu je končan. Zmagala je pravica. Včeraj, dne 29. t. m., vršila se je prvič po znanem sklepu najvišjega sodišča pri nadsodišču v Gradcu obravnava v slovenski pravdi Došel je samo zastopnik tožencev gosp. dr. Juro Hrašovec iz Celja. Brez ovire je taisti govoril v slovenskem jeziku in so se tudi njegovi predlogi zapisali v slovenskem jeziku. Natančnejše poročilo nam je obljubljeno.

— (Občinski svet) imel bo v soboto, dne 31. decembra ob 5. uri popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Dnevni red: I. Predsedstvena naznaila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Stavbnege odseka poročila: 1. o prizivu hišnega posestnika Ivana Šušteršiča proti magistratovemu naročilu, da ima odstraniti skladišče za smodnik; 2. o županovem poročilu glede ustavljenja sklepa, ki ga je v seji dne 13. t. m. sprejel občinski svet o Ivan Godčevi zadevi. IV. Finančnega odseka poročilo: o prošnji mestnega jetničarja Filipa Kotarja za nagrado zaradi pometanja in snaženja mestne dvorane. V. Občinskega svetnika dr. Danila Majarona samostalni predlog o zadevi ustanovitve vsučilišča v Ljubljani.

— (Slovensko gledališče.) Danes gostuje v vlogi Aide gospa L. Brücklova, primadona zagrebškega gledališča. Zanimanje za nocojšno predstavo je toliko, da je bilo že dopoldne gledališče dobro razprodano. — Dne 1. januarja se vršita na našem odru dve predstavi: popoldne ob 4. uri burka s petjem „Veseli dan ali Matijček se ženi“, zvečer pa se bo pela zadnjikrat v sezoni Verdijeva opera „La Traviata“.

— (Koncert „Glasbene Matice“.) Piše se nam z Gorenjskega: Prihodnji koncert „Glasbene Matice“ je napovedan na sv. Tri kralje ob 5. uri popoldne. Gorenjski vlak prihaja pa šele proti peti uri v Ljubljano. Gorenjci moramo tedaj doma ostati.

ali pa pol koncerta zamuditi. Čemu to? Ali bi ne mogel začetek koncerta biti ob petih ali pa ob polu šestih zvečer?

— (Ljubljanski „Sokol“) priredi v soboto, dne 31. decembra t. l. v telovadni dvorani „Narodnega doma“ s prijaznim sodelovanjem oddelka slovenskega trgovskega pevskega društva, gg. R. Inemanna, Urbančiča in sl. vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgije št. 27 silvestrov večer. Vspored: A. Godba. B. Petje in komični prizor: 1. Tovačovskv: „Husitska“, izvaja slov. trgovsko društvo. 2. Dr. B. Ipavc: „O mraku“, izvaja slov. trgovsko društvo. 3. Skroup: „Staročeska“, izvaja slov. trgovsko društvo. 4. Komični solo-prizor, izvaja gosp. Urbančič. 5. Belar: „Rojakom“, izvaja slov. trgovsko društvo. 6. Förster: „Napitnica“, izvaja slov. trgovsko društvo. 7. „Liliputanski kvartet“, komična točka slov. trgovskega društva. 8. Pozdrav o polnoči. Alegorija z živo podobo. Po polnoči ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Za člene „Sokola“ in trg. pevskega društva prosta, za rudičane členov 30 kr., za nečlene 50 kr.

— (Silvestrov večer) opozarjamo na jutrišnji Silvestrov večer pevskega društva „Slavec“, kateri se vrši pri „Virantu“ na Sv. Jakoba trgu. Vstopnine ni, začetek ob 8. uri zvečer.

— (Društvo učiteljc.) Včeraj, dne 29. decembra se je vršil prvi občni zbor društva učiteljc, ustanovljenega v proslavo 50letnice vladanja Njega Velikanstva. Dosedanja predsednica K. Demšar odpravi zborovanje s prijaznim pozdravom na prisotne, katere se niso plašile slabega vremena, ter jih zahvali na njih trudu in požrtvovalnosti. Nato da besedo tajnici J. Miklavčič, katera poroča o delovanju ustanovnega odbora v dobi od ustavnega shoda do dne prvega občnega zbora. Pri tej točki zahvali poročevalka tudi kolegino Rooss na njenem prijaznem sodelovanju pri sestavljanju pravil. V nadaljnjem govoru poroča tajnica o udeležitvi kranjskih učiteljc vseavstrijskega shoda učiteljc na Dunaju, dne 8. avgusta t. l.; sporoči pozdrav dunajskih učiteljc, katere se toplo zanimajo za vsa deželna društva učiteljc, kajti one snujejo zvezo avstrijskih društev učiteljc, katera bi imela namen, braniti pravice učiteljc. Zvala se bode „Oesterreichischer Lehrerinnenbund“ ter se brez ozira na narodnost ima boriti le za pravice učiteljc, bodisi v materialnih ali formalnih zadevah. Ta zveza bode imela svoj ustanovni shod o binkošti na Dunaju. Ker pa so se vse navzoče učiteljice izrekle proti temu času, naprosil se bode dunajski pripravljalni odbor, da, ako mogoče, preloži shod na velike počitnice. Sledujoč prečita poročevalka zahvalo na deželni zbor kranjski na — vsaj deloma — ugodni rešitvi prošnje učiteljc, povodom regulacije plač, ter se sklone, da se ta za hvala po deputaciji izroči gospodu deželnemu glavarju. Pri volitvi odbora so bile izvoljene zastopnice za okraj radovljiški gđ. Razingar, za okraj kranjski gđ. Miklavčič, za okraj kamniški gđ. Klančar, za okraj ljubljanske okolice gđ. Vidic, za okraj litijski gđ. Demšar, za okraj logaški gđ. Gall, za okraj postojnski gđ. Velepčič, za okraj krški gđ. Schmidinger, za okraj ernomaljski gđ. Zupančič, za okraj kočevski gđ. Blahca, za okraj novomeški gđ. Clarić M., za okraj ljublj. mesto gđ. Zupan, Marout in Praprotnik. Iz teh zastopnic se je volil ožji odbor: gđ. Zupan Agn. predsednica, gđ. Praprotnik Iv. nje namestnica, gđ. Miklavčič tajnica, gđ. Demšar nje namestnica, gđ. Marout blaginčarica, gđ. Vidic nje namestnica. Ostale zastopnice okrajev so odbornice.

— (Dijaška in ljudska kuhinja ljubljanske) imela je v sredo svoj letošnji občni zbor v društvenih prostorih na starem strelšču. Pozdravivši zbrane dobrotnike in člene, naznanila je načelnika namestnik, g. Avgust Dreise, da je bivša dolgoletna predstojnica kuhinje, gospa Terezija Hübschmann umrla, in da je bivši društveni načelnik g. Vinko Hübschmann, meseca februarja letos odložil načelnikstvo. Oba pridobila sta si z dolgoletnim uspešnim delovanjem velike zasloge za dijaško in ljudsko kuhinjo ljubljansko. V znak sočaljja za pokojno kuhinjsko predstojnico vstali so zborovalci raz sedeže, odstopivšemu načelniku pa se je izrekla topla zahvala. Vodstvo kuhinje prevzela je gospa Hoffmannova. Načelnika namestnik konstatoval je v svojem poročilu, da je društvo tudi v pretečenem letu uspešno delovalo, za kar gre v prvi vrsti zahvala vsem sodelujočim damam, ki so upravnostno izvrševale svojo človekoljubno nalogo. Čeravno so cene živilom znatno poskočile, oddaja dijaška in ljudska kuhinja jedila še vedno po stari nizki ceni. Razven tega pa se je 21 revnim in prihodnim dijakom dajala vsa hrana popolnoma brezplačno. To pa je bilo le mogoče, ker so razni dobrotniki znatno podpirali ta humanitarni zavod. Zahvaljujoč se vsem dobrotnikom izrazil je govornik nado, da bode dijaška in ljudska kuhinja tudi v prihodnje našla obilo prijateljev in podpornikov. V pretečeni upravni dobi oddalo se je skupaj 254.576 porcij. Dohodkov je bilo 12.640 gld., a da so se mogli pokriti vsi stroški, moralo se je od naložene glavnice vzeti 1100 gld. Društveno premoženje znaša sedaj 3414 gld. 43 kr. V odbor bile so izvoljene gospa: J. Fleischmann, Frančiška Hoffmann, Josipina Kos, Hedviga pl. Radics, Iv. Zupančič in gospodinja Jenny Recher; nadalje gospodje: hñni posestnik Oroslov Dolenc, tovarnar Avgust Dreise, vodja zemljiške knjige

v p. Jakob Kavčič, računski oficijal J. Naglič, trgovec Regnard, finančne prokurature pristav in hñni posestnik dr. Josip Starč, stotnik v p. vitez Zitterer, avskultant J. Zupančič in davkar v pok. J. Žitnik.

— (Umrl) je v Škofjiloki znani podobar Iv. Šubic, oče dež. poslanca ravnatelja Ivana Šubica. Lahka mu zemljica!

— („Narodna čitalnica v Kranju“) priredi v soboto dne 31. decembra 1898. v svojih prostorih silvestrovo veselico. Vspored: 1. A. Nedved: Domovina, moški zbor s četverosplovom. 2. D. Jenko: Što čutiš, Srbije tužni? moški zbor. 3. dr. B. Ipavec: Slovenska pesem, moški zbor s tenor in bariton solo. 4. Blaznica v prvem nadstropju, veselo igra v jednom dejanju. 5. Pod pantofljem, komičen prizor. 6. Pozdrav o polnoči. 7. Prosta zabava in ples. Vstop dovoljen je društvnikom in po njih vpeljanom nečlanom. Zunanji gosti dobrodošli! Začetek ob 1/2 9. uri zvečer. Vstopnina članom 20 kr., nečlanom 50 kr. za osebo.

— („Slov. bralno društvo v Kranju“ in „Moško pevsko društvo Kranj“) priredi s prijaznim sodelovanjem gospe Helene Pavšlarjeve in gospoda Ant. Střivaneke, dne 31. decembra t. l. v prostorih g. Viktorja Omerse v Kranju silvestrov večer. Pevske zборе vodi bo društveni pevovodja g. M. Mohar. Začetek točno ob polu 9. uri zvečer. Vstopnina: členom jednega teh društev 30 kr., sicer 50 kr. za osebo. Pri tej veselici svira oddelek sl. vojaške godbe c. in kr. pešpolka baron Beck št. 47 iz Gorice.

— (Iz Cerknice) se nam piše: Dne 1. januarja 1899, bode občni zbor „Narodne čitalnice v Cerknici“ ob 5. uri popoldne z navadnim vsporedom. Odbor vabi k onilni udeležbi.

— (Talijska za rešitev življenja) v znesku 20. gld. je dež. vlada priznala trg. pomočniku Fr. Verhju v Kočevju.

— (Deželni zbor štajarski) je imel včeraj pri proračunskem provizoriju politično debato, v katero je posegel tudi dr. Sernec v imenu slovenskih poslancev. Umeje se ob sebi, da v otvoritveni seji niti glavar niti novi namestnik nista zinila slovenske besede.

— (Narodna čitalnica v Celju) priredi s prijaznim sodelovanjem celjskega pevskega društva v soboto, dne 31. decembra 1898. ob polu 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ Silvestrovo veselico.

— (Iz Soštanja) se nam piše: Pri občnem zboru Šaleške čitalnice dne 26. t. m. izvoljeni so bili v odbor gospodje: Ivan Vošnjak, predsednik; dr. Fran Mayer, podpredsednik; Jožef Goričan, Iv. Kačič, Ed. Planinšek, Fran Rajster. Ant. Šumljak odborniki. Upati smemo, da Šaleška čitalnica, kateri so pristopili šaleški škrijanci in tamburaši, zopet narodno življenje obudi, kakor je to storila iz začetka svojega obstanka. Želimo dober napredek na polju narodnega delovanja in društvenega življenja.

— (Naslovna knjiga.) V samozaložbi izdaja jateljca Franc Banerja, oficijala trgovske in obrtniške v Gradcu, je izšla knjiga z naslovi trgovcev, obrtnikov, rudarskih podjetij, protokolovanih firm, izvoznih firm, zadrug, oblastev, uradov itd. na Štajarskem. Knjiga je povzeta po uradnih virih trgovske in obrtniške zbornice v Gradcu in Ljubnem ter je zajedno natančen krajevni repertorij dežele, pridejan ji je ličen zemljevid Štajerske. Naročila na knjigo, ki ostane s poštnino vred 3 gld. 20 kr., je pošiljati na izdajatelja v Gradec (Kaufmannshaus).

* (Nova pesem Leona XIII.) „Unita Catolica“ poroča, da je zložil papež za konec XIX. veka latinsko himno. Himna se objavi za prihodnji božič in dotlej jo komponira skladatelj Perosi.

* (Lep sin.) Iz Zadra se javlja, da se je korporal Fissina na sv. večer sprl s svojim očetom ter zabodel očeta z bajonetom.

* (Ženska hijena.) Gospa Lulu Johnson, 60 let stara v Pery, je zatožena, da je oba poslednja moža Shirleya in J. W. Johnstona umorila. Truplo Johnstona so vsled sumnje, da ni naravne smrti umrl, zopet odkopali. Dognalo se je, da ga je zastrupila. Shirley je umrl pred 4 leti; i to truplo so odkopali. Tudi ta je bil zastrupljen. Ta peklenska bahura je imela že 6 mož.

* (Poljubljanje — prepovedano.) Da se v bodoče ne bo zast nj trafil čas, bo v carinskem uradu v New-Yorku poljubljanje prepovedano. Ob prihodu parobroda poljublja se došleci z onimi, ki jih čakajo. Vsakega potnika čakata dva do sedem znancev, mora se torej dva do sedemkrat poljubiti. Ker je na vsakem parobrodu dve do tritisoč oseb, izmenja se 4000 do 14.000 ali celo 21.000 poljubov. To poljubljanje traja celo uro in to je carinarjem preveč, oni ne marajo tako dolgo čakati in gledati, kako se drugi poljublja. Nabili bodo plakati s sledečim napisom: „Tu je poljubljanje prepovedano!“

Darila:

Novoletnih voščil odkupili so se v Dolenjem Logatcu v prid ubožnega zaklada gg.: Bruss Jos., Da Gleria Ant. z rodb., Drabek V. s sopr., Hrovat Jos., Lapuh Jos., Lenassi Iv. Ev. z rodb.,

Kastelic Ant., Kavčič Miloš. dr. Štefan Kraut s sopr., Majdič Fr. s sopr., gospa Marguč Ivana, gospa Masi Josipina, gg.: Meze Iv., Mihevc Iv., Mulley Ad., Muršec Iv., Pilbah pl. Basilijs s sopr., Pin Al., Petrič M., Serini Art. s sopr., Sicherl Iv., Smole Jos., Šega Iv. s sopr., Tollazzi Tomo z rodb., Tollazzi Leonard, Turk Jos. s sopr., Verbič Jak., Verbič Mih. — Iz prijavljenih izkazov izostali sta — a ne po naši krivdi — dve imeni, gospa Jelovškove na Vrhniki in g. Milana Pajka v Kranju.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Anton Švigelj, odvetniški koncipient v Postojni, 33 K 50 vin. kot polovico svote, nabrane mej Postojnčani za odkupnino od mejebojnih novoletnih voščil.

— G. Mimi Ravnikar v Radečah pri Zidanem mostu 10 K (iz nabiralnika 7. pošiljatev). — Č. g. Laščanke nabrale 6 K pri družabni igri z dialektičnim vpletkom „a brava“. — V korist šentpeterske podružnice se odkupi od novoletnih voščil: gosp. Andrej Kremžar z rodbino 2 K. — Rodbina Jamšek 2 K. — Skupaj 53 K 50 v. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih posnemovalci!

Za Prešernov spomenik v Ljubljani: Gosp. Anton Kocuvan, trgovec v St. Pavlu pri Preboldu, 22 K, nabrane v veseli družbi pri godovanju g. Ivana Kača v gostilni gosp. Hausenbichlerja v Žalcu; darovali so gg. Iv. Kač 10 K, Fr. Virant, Šim. Vodenik, Tone Kocuvan, Tona Kosmelj, I. Vodopivec in I. Slander, vsak po 2 K. — G. J. Tratar 17 K 99 vin, katere so „natepeškali“ gg. P. Strel, N. Povše, R. pl. Placer in pošiljatelj. — Skupaj 39 K 99 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 30. decembra. „Wiener Zeitung“ priobči jutri naredbo o nagodbenem in budgetnem provizoriju ter cesarjevo odločbo o kvoti. Provizorija se uveljavita najbrž za pol leta.

Dunaj 30. decembra. V poučenih političnih krogih se zatrjuje, da jo stališče grofa Goluchowskega omajano.

Dunaj 30. decembra. V deželnem zboru dolenjeavstrijskem je Knotz interpeliral vlado kako to, da je na cesarjevem sporočilu zapisano „Dano na Dunaju“ in ne „dano v glavnem in rezidenčnem mestu Dunaju“ ter je vprašal, če se je stališče Dunaja napram državi premeni.

Dunaj 30. decembra. „Wiener Zeitung“ prijavlja sankcionirani zakon o lokalnih železnicah za l. 1899. Zakon je z današnjim dnevom pravokrepen.

Dunaj 30. decembra. Ogerska ministra baron Fejervary in grof Szechenyi sta danes prišla sem in sta bila pri cesarju v avdijenci.

Praga 30. decembra. Po daljši politični debati, v kateri je Herold izjavil, da Čehi stoje in padejo s češkim državnim pravom, je dež. zbor odobril proračunski provizorij, na kar je bilo zasedanje preloženo.

Budimpešta 30. decembra. Zbornica je sklenila, da bo prihodnja seja 3. januarja in je potem nadaljevala razpravo o tem, kdaj naj se voli novo predsedništvo.

Budimpešta 30. decembra. O Horanszkega dvobojnih aferah razsodi posebno častno razsodišče.

Berolin 30. decembra. „Vossische Zeitung“ pravi, da je minister Koller s politiko iztiranja Slovanov napravil popoln fijasko.

Izjava.

Istinitost klasičnega predgovora: „Kogar so bogovi sovražili, napravili so ga učiteljem“, občutimo mi v Istri osobito zdaj v borbi za svoje pravo. Prosimo kruha, a nudijo nam kamenje, v podobi zavijanj, obrekovanj. Obrnili so vso stvar na politiko, kar ni nobeden nikdar mislil, češ, da smo nekako nahujskani od vlade ali kali. In če se je kdo osmelil, ki se je vedno trudil za svoje zapuščene kolege, pojasniti odnošaje, zavija se s šuntanjem proti ljudstvu, češ, da je temu ljudstvu hrbet obrnil. Kar pa ni res; ampak če se nekoji ne strivjajo popolnoma s par osebami, ni da bi s tem se proč obrnili od ljudstva. Kaj je neki to ubogo ljudstvo krivo; smili se nam srčno, krvavo.

Resnica je le ena in kdor hoče veljati za značaj, ne sme pristransko soditi; ni dejstveno izvajati, a v prsih mu more biti plemenito srce.

Povedati hočemo na kratko, prav bladnokrvno, žaliti nam ni namen, namena sličnega nismo tudi nikdar imeli, pač potrpežljivo smo žaljenja, prezirali je.

Naši nasprotniki v tej borbi niso povsem ampak le deloma odgovarjali v onem smeru, po

čemer prosimo; niso sledili povsem pojasnilom o naših težnjah.

Učitelstvo torej prosi podaljšanja onega, koji mu z zakoni v določenem obsegu, nalaga delo, in to je deželni zbor. Ko se je prosilo, se je tega prosilo. To isto je tudi „Dixi“ v svojem oglasu na učitelstvo, imenoval, naglašal. Saj se ni nikjer reklo, češ: manjšina je naši bedi vse kriva; ali pa: „slovenski poslanci so temu vse krivi“. In vendar čitajoč nekajih ugovarjanja po „Edinosti“, kjo naše ljudstvo bere in kjer mi nimamo prostora se braniti, ne bi se mogel drugače misliti, kakor, da se je res le jedino v zgornje naznačenem tonu pisalo in napadalo. In mari niso tam tudi Italijani če se je govorilo v zboru. In to tudi ni, da bi dejal največje hudo, ako se jim je menenje ko jega posameznega g. poslancu izjavilo, po kojem menenju sodeč, ne moremo si boljših časov obetati, ozirom na naše turobno stanje.

Omenilo se je v „Učiteljskem Tovarišu“ tudi glede šolskih taks. Naj bode dovoljeno, i tu, da se tega dotaknemo. Mi vemo, in kdo naj bi bolje vedel nego učitelj, kateri gotovo brez kacega egoizma živi, kaj je beda. Vemo, znamo, da je v ljudstvu siromašnost. Prosimo torej, naj se nam ne očita, naj se ne vperabi stvar v vzemirjenje ljudstva proti nam, češ, žele nas obteretiti nesnosnim bremenom liki Italijani, saj pravimo, ergo, njihovi pristaši so. Ne tako, ne mislimo tako, ampak nasjati se formulirati nastopno:

1.) Ko je manjšina zavzela stališče proti šolskim taksam, mogoče, mogoče pravimo (torej nečemo ničesa očitati), da ni li bila ugodna doba da bi bila ena preje ali pozneje, motivirala koji drugi predlog, na obdačenje na obteženje v obče, za nekatere male procente, kar bi moralo biti kot prispevek v šolski zalog, kot prispevek a čemer bi se bilo dalo poboljšati učiteljsko stanje. To bi značilo bila fakta, da ona misli na poboljšanje gmetnega stanja učiteljem. Denar od ene ali druge strani mora se dobiti, če se ima voljo plačati delavca.

2.) Drugo menenje je spet, da bi bili gg. poslanci (eni in drugi, tu se ne govori o manjšini ali večini slov. ali italij.) ampak deželni zbor, namreč, ko je bil odpis zonere pred par leti, kar je bila velika olajšava Istranom, bil je mogoče ugoden čas, da bi se bilo kje drugje določilo ali naložilo, koji procent (le neki del one olajšave torej), za regulacijo učiteljskih plač. Za tak predlog se nam zdi, da bi bila ravno manjšina imela večjo pravo, ker se je odpis izvršil po prizadetju nje veleličnega člana, gospoda dra. Laginje.

To vse je pa le naše skromno menenje. Povsod pravimo; mogoče, mogoče, se nam zoi. Torej, če nimamo pravo, se nam pojasni mirnim potom (ako se ravno hoče); saj ni treba baš planiti na nas z osebnimi napadi.

3.) In ako sploh dežela ne more na nikak način pomagati učitelstvu, naj bi slavna delegacija, mogoče, mogoče, zavzela smer, na kakšen koli način izposlovati državno subvencijo, pripomoč za zdržavanje šol.

To so naše skromne misli.

Osobne napade bi se pa bilo tudi v bodoče preziralo, kakor do sedaj, kajti ljudstvo v katerem napadeni je živel in kjer živi, koje (se mora reči) je z ním zadovoljno in ga rado ima — vidi njegovo življenje, in sicer vse v drugi luči, nego je opisan, in to je največje zadoščenje a kľofuta napadovalec.

Ali nam je zdaj radi onega časopisja, ki nam je predala odprlo za našo borbo, in kateremu časopisju se sedaj od naših nasprotnikov očita, da je bilo po nas „mistificirano“, v prvi vrsti „Slovenski Narod“ in sicer kakor se čita v „Edinosti“ št. 250, po „Dixi“-ju. Vrsta je torej na „Dixi“-ju, izzvan že uprav, da to stvar pojasni.

Velečenjeno uredništvo tega lista, koji je bil prizadet, prosi se malo prostora.

Evo — in razsodni sodite!

V „Edinosti“ št. 250 se bere: „Dixi“ je prišel tje po želji Gambinija; to znamo absolutno pozitivno“.

No, če je tako, dobro, hvala g. deželnemu odborniku. Hvala vsled tega, ker se je vendar dobil moč, kateri je pravično ravnal, da je Dixi kot učitelj v službenih letih starejši, učitelj s priznanji za uspešno delovanje v šoli in odlično kvalifikacijo, prišel v II. plačilno vrsto in da „za vedno ostal“ v III. plačilni vrsti, kakor bi mu bil rad oviral neki gospod, slovenski . . . v Istri.

Naj se pa blagovoli prečitati nastopni prepis iz velečenjenega pisma, ki slove:

Dragi N. N.!

Želim, da pridete v . . . i, da tamo vestno, kakor ste vselej, izpolnujete svoje dolžnosti.

Zdravstvujte

Vam udani

Vjekoslav Spinčić s. r.

Velmožni gospod Spinčić naj mi oprosti predrznost da prijavim te dve vrsti iz velečenjenega njegovega pisma. Da, gospodu Spinčiću, deželnemu in državnemu poslancu, „Dixija“ bivši profesor in šoleti nadzornik — njemu gre izreči sodbo, koja je blagovolil pokloniti. Ali — Spinčić je naše krime sam, mej tem ko drugi, ki hočejo človeka soditi, se mislo še niti dobro aklimatizirali v Istri.

Dalje pravi v napadu dopisnik to-le: „Že do sedaj ni bil priljubljen nikjer, nihče mu ni mogel prav z-upati“.

Naj služi spet — odlomek v „Edinosti“ kjer se bere:

„Vsi prštenjaki v naši občini žalujejo na odhodu priljubljenega nam učitelja, izvzemši par njih, s kojimi se ni hotel pečati: Mnogo bi vam lahko povedal o teh. Resnica je le ta, da vsi oni, ki imajo besedo v naši vasi, so spoštovali in cenili oddidšega gospoda učitelja.“

Lepimi besedami se je poslovil od nas, a mi vsi smo bili ginjeni do solz. Spremili smo ga potem na postajo in ko smo si tu segli v roko v slovo, solzili smo se vsi; zdelo se nam je, kakor da smo ostali otroci brez očeta. Nemo smo zrlj za odhajajočim vlakom, zato pa kličemo danes na tem mestu: Bog živi gospoda učitelja N. N. še mnogo let in blagoslovi njegovo blago družino!

Tretji dokument v „Soči“ se bere: „S pričetkom letošnjega šolskega leta zgubili smo iz tu kajšne metropole (središča), našega povsem vrlega narodnjaka gosp. učitelja N. N.“

Drugje „Dixi“ ni služboval. —

Končno še nas podi dopisnik iz Istre, — v Ljubljano. Bog Vas usliši; zažvižgali bi: fi fi! a, v Ljubljano pa. Ravno take sile pa ni.

Ampak vendar je ironija, da „mož“ tako piše. Mož, ki se ni utegnil še niti aklimatizirati v Istri, bi rad podil snove, pradedov obali jadranskega morja. „Proč iz Istre“ — o joj, o joj — bojimo se vas; ali vedite, če pojdejo vsi oni „malcontenti“ slovenski učitelji, ostanejo slovenske šole, razen dveh, treh prazne, brez učiteljev v Istri. Iz druge dežele že ne pridejo tudi telegrafskim potom klicani ne.

Naši nasprotniki so nas začeli „mazat“ sedaj tudi v „Slov. Listu“ v Ljubljani.

V „Slov. Listu“ v št. 63. po neki besedi iz zbnih slovarjem, ne bi vedel, kajti s Sokratom morem reči: „ni pravil meni!“ Ampak po znani vsvsti, ko pravi, da se poznamo že več let, razvidno je, da misli, da je „Dixi“ pisal ono od 9 decembra v „Slov. Narod“ (Sploh se „Dixi“-ju preveč pripisuje — so tudi drugi — več, kakor vi mislite.) Kar pa velec. uredništvu lahko potrdi, da „Dixi“ ni pisal onega. (Potrjujemo. Op. uredništva.) In kako udriha mož po „Dixi“-ju, brez vse skrbi — kdo no bi se smejal, „non mi fa caldo!“ Tam razpleta mož v potu svojega truda celo politiko.

Vemo kdo je dopisnik, vemo, tu in tam; podpišite se kakor koli.

Znamo, kdo je že pisal proti učiteljem; znamo kako je vzklikal; znamo, kam so nekoji zahajali. A vse to se molči, ni nam namera napidati.

Prepis iz „Edinosti“ naj služi v odgovor tudi napadovalec v istem listu (čuditi se je takim vzprejemom) št. 204.

V „Slov. Narod“ št. 239 je razvidno, da se niti misli ni na šole in učit. stanovanja v tukajšnji občini (torej kje napad), ampak nekje drugje.

Tega gospoda (ki očita drugim vse) je sama ljubezen in prijaznost. Ljudje se mu kar silijo, gorijo zanj. Kar piše, je čista resnica.

1.) učitelj se poslužuje jestvin (saj se tudi en zunanji duhovnik) v trgovini, kjer je ceneje (ne v njegovi) in to mu je tisto „tesno prijateljstvo“ z onim parom. Za pošteno ponašanje priduje lahko cela vas.

2. Slabost je bila popadla po dnevu nekoga iz obitelji učitelja; klicalo se je na pomoč za ko zarez vde, samo veža je vines, slišalo se je, a dotična oseba ni pristopila. Bilo pa je pozneje, ko je to osebo prišla po noči slabost, a učitelj je so takoj tekli jeden po zdravniku, drugi po duhovna, tretji po vode. To ve vsa vas. Mogoče je torej obratno, da se hoče dotična oseba z učiteljem preganjati. Uzrok je njeno vlažno stanovanje. Kdo pa je temu kriv?

3.) Kaj velja učitelj v svoji stroki; to imajo v rokah kompetentne osebe. On sam je tudi že slišal pohvalo.

4.) Iz nobenega društva ni izključen, ampak častem v odborih, se je odpovedal in nekim društvom, kakor so to tudi drugi storili.

5.) Sobe so tri, jedna je le čumnata z enim samim oknom.

6.) pol vrta „biva“ neobdelanega, ker je tam 5. 6 let posut zid; ko so imeli drugi občino v rokah, je bila nevarnost za vodnjak (njegove besede), zdaj pa, čeprav je obč. zbor že skoro tri leta, dovolil popravo — ni več nevarnosti — če tudi se lahko kak otrok tam ubije.

7.) „Cucke“ ni ne Italijan, pa tudi Slovenec nšče biti; svoboden je. Zna se pa za „cucke“ ki so v kleščah. —

O tukajšnjih „lepih“ razmerah znajo pa daleč — posebno oni, ki so bivali tukaj. Neče se torej napadati nobenega! Če se pa hočejo nekateri oprati, naj se ne z osebo, ki jim nič žalega storila ni!

V Istri, dne 22. decembra 1898.

„Dixi“.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovinski ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zborci, da je bulgarsko vojno ministerstvo razpisalo na dan 2. januarja 1899 naše štetve ponudbeno razpravo za 1905 parov

infanterijskih in 525 parov kavalerijskih čevljev. nadalje 19.780 parov gornjih delov za čevlje in 19.780 parov podplatov.

Odvajalno

Cascara Sagrada Malaga vino.

V Gorici, 12. oktobra 1898.

Cenjeni gospod M. Leustek, lastnik deželne lekarne v Ljubljani.

Kot najboljšo odvajalno in sliz raztapljajočo sredstvo priporočam vsakomur Vaše izvrstno Cascara Sagrada Malaga vino, ker sem se o njega izrednosti prepričal. Prosim torej še 1 steklenico po poštnem povzetju. (387—44) Ferd. Močvin, posestnik.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 25. decembra: Neža Hromc, kajžarjeva hči, 3 leta, jetika. — Jurij Otorepen, delavec, 36 let, pljučnica. Dne 27. decembra: Jožef Jašek, poslovodja, 31 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m.

December	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
29.	9. zvečer	733.5	1.8	sl. jug	oblačno	
30.	7. zjutraj	728.7	0.7	sl. jug	megla	5.8
	2. popol.	728.0	2.6	sl. svzh.	skoro obl.	

Srednja včerašnja temperatura 2.6°, za 5.2° nad normalom.

Dunajska borza

dne 30. decembra 1898.

Škupni državni dolg v notah	101	glid. 65	kr.
Škupni državni dolg v srebru	101	55	„
Avstrijska zlatna renta	120	50	„
Avstrijska kronska renta 4%	101	65	„
Španska zlatna renta 4%	120	45	„
Španska kronska renta 4%	97	85	„
Avstro-ogrske bančne delnice	936	—	„
Čreditne delnice	364	—	„
London vista	120	50	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	95	„
10 mark	11	79	„
50 frankov	9	55	„
Italijanski bankovci	44	40 1/2	„
1 kr. cekini	5	70	„

Tugepolni oznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je ljubljani naš soprog, oziroma oče, tast in ded, gospod

Ivan Šubic

slikar in podobar

danes ob 5 1/2. uri popoldne, po kratki, hudi bolezn, v 66. letu svoje dobe previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto, dne 31. decembra t. l., ob 1 1/4. uri popoldne iz hiše štev. 7 na predmestje Studenec. (2030)

V Škofji Loki, dne 29. decembra 1898.

Jera Šubic roj. Kisovic, soproga — Ivan Šubic, c. kr. ravnatelj in deželni poslanec, sin. — Hedvika Šubic roj. Fabiani, sinaba. — Milan, Ivo, Vlado, Stanko, unuki.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lea - Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzeň, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto iz v Ko. čevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta iz Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ot 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in radnikih v oktobru. (1044)

Prodajalka

(2029)

se vzprejme za trafiko. Položiti je malo kavcijo. — Kje? pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Pozor!

Najfinejša namizna vina

iz c. kr. dvor. velikih kletij na Dunaji
kakor tudi (2024—3)

najfinejši cognac

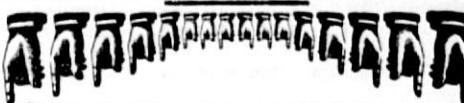
iz c. kr. dvor. destiljerije Pfann & C. v Reki
se dobivajo

v konditoriji Rudolfa Kirbischa

v Ljubljani, Kongresni trg št. 8.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice, Holesov, Proštev, Prerovo, Tišov, Humpolc.

Potrebna in koristna darila za Novo leto!

Češki kršćanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damastnega blaga

v Prostějevem na Moravi

priloga lastne tkanine izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celeplatučno domače in beleno platno vseh širokosti in finosti, platno za plachte do 24 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za sipke, oksford, krizet, obični pralni sefir in šotško blago za damске oblike, platna: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, z-store itd., trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brilantini itd., itd.

Ugodna darila

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelki.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samoizdelovalec lahko najboljše postržem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebni vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Poslano.
Najpriročnejši in zanesljivi opominjač
dneva je in bo

Skladni koledar.

Imam v zalogi za leto 1899 lepega slovenskega po 60 kr.,
(2020—3) s pošto po 65 kr.

J. Bonač, Ljubljana.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka!
Nepotrebno iskati! (1828—29)

Kavčić & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po	gld. 1.—
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	050
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja	005
1 pušica prave angleške carske melanje	050
1 steklenica pristnega finega konjaka	140

Brez tekmece!

Mlad trgovski pomočnik

se vzprejme v špecerijsko trgovino. — Naslov naznači iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Nar.“. 2022-3

Za kadivce cigaret in iz pipe.

Najboljše in najbolj
zdravo kadenje

je brez dvoma ono z

„Mörathon“-om.

Pristno le z otročjo glavo kot varstveno znamko.

Mali zavojček zadostuje, da se 5 do 6 zavojčkov tobaka naredi okusnih, prijetno dišavih in zdravju ugodnih.

Jedini izdelovatelj

Th. Mörath, Gradec

drogerija „pri bobru“

Glavna zaloga: Fr. Pettauer, drogerija v Ljubljani.
Majhen zavojček 10 kr., velik 50 kr., 12 malih ali 4 velikih za oči franko s povzetjem 1 gld. 26 kr. (1875 10)

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsobi. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsoba skoro prestala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice vašega izvrstnega trpotčevega soka in 2 zavojčka čaja proti kašlju.

Z velespoštovanjem

V Divači, 19. oktobra 1897.

Vaš zahvalni

Jakob Suppan.

Trpotčev sok (Spitzwegrich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prsobi, hripavosti, teškemu dihanju in proti starim boleznim, dobiva se vedno sv. z v lekarni k Zrinjskemu. H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na zaščitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarnice, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega.

Cena steklenice trpotčevega soka s točnim navodilom 75 novč.

Strpotčevim sokom je dobro rabiti tudi gorski čaj proti kašlju.

Cena 1 zavojčka gorskega čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč.

Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po poštarnem povzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naročil sem pri Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic; iste so meni in mojim znaneem tako dobro delovale, da se moram Vam na tem do brehm zdravilu najtopleje zahvaliti. Izvolite mi za moje znance še tri steklenice po 80 novč. s poštnim povzetjem poslati.

Modruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zantič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem žlednim boleznim, popravljajo prebavo, čistijo kri, okrepujejo žledece. Te kapljice ozdravijo vse bolezni žledeca in črev, a dobi se dober tek.

Paziti je treba na zaščitni znak, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarnice, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom 80 novč.

Pošilja se vsaki dan s poštnim povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Narocbe, ki iznašajo 5 gld. in več, se pošiljajo franko.

Zahvale.

Velespoštovani gospod!

Moja žena ležala je tri mesece v led trganja in kostih. Čim je začela uporabljati vaše „mazilo“ proti kostih, vstala je tretji dan, danes pa, hvala bodi Bogu, hodí. Zahvaljujem se Vam za to izvrstno mazilo, ostajem

V Sirmenu pri Stubici, dué 22. aprila 1898.

sluga pokoren

Bartol Lisički.

Mazilo proti kostih (Eltal) je jako dobro zdravilo proti trganju in klanju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v križih, proti prehlajenju pri prepihu i. t. d. Mazilo ojači izmučene žile, ter krepí starce, kateri trpé na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora biti prevlečena z zaščitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarnice, ki nosi ta zaščitni znak.

Cena jedni steklenici mazila proti kostih s točnim navodilom 75 novč.

Vsaki dan se razpošilja s poštnim povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč. (1583—13)

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Št. 44.367.

Razglas.

(2031—1)

Pobiranje pasjega davka za 1899. leto pričelo se bode z 2. dnem januarja 1899.

Ta davek plačati je v okrožji ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši od ps v, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si pre krhé za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do 20. dne februarja 1899 pri mestni blagajnici proti plačilu 4 goldinarjev.

Z ozirom na §. 14. izvršne neredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1899 nadalje vse one pse, kateri se bodo nahajali na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 20. d-cembra 1898.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsaki dan od 8. do 12 ure dopoldan in od 3. do 6. ure popoldan.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406.

(1765—4)

Telefon št. 57.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani. Dvorni trg št. 1

naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, ki so izšle v založbi „Národne Tiskarne“.

Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II, III, V, VI, broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII in VIII, broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: Islet v Carigradu, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinevi. Roman, broširan à 50 kr.
— štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Bledne duše. Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Tolstoj: Knez Serebrjani. Roman, broširan à 70 kr.
— Dva romana, broširano à 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broš. à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Basne pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriot: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 13

L. Schwentner sprejema in oskrbuje naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.